

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 35/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Júliusom Kvetánom, Štefánikova 17, Humenné, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 16/2017, 14 Co 17/2017 a jeho rozsudkom z 5. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 16/2017, 14 Co 17/2017 a jeho rozsudkom z 5. októbra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jeho v bode 1 označených práv, keď krajský súd nezistil procesné pochybenia v konaní o určenie neplatnosti výpovede nájomnej zmluvy a o zaplatenie ušlého zisku vedenom na Okresnom súde Humenné (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 15 C 261/2015. Sťažovateľ je toho názoru, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 15 C 261/2015 zo 4. novembra 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) je predčasným a zmätočným rozhodnutím, keďže pred jeho vyhlásením nebolo v celom rozsahu rozhodnuté o návrhu sťažovateľa na zmenu žaloby. Okresný súd tiež nereagoval na žiadosť sťažovateľa, aby si vyžiadal od žalovaného (Železnice Slovenskej republiky, pozn.) originál nájomnej zmluvy č. 512-037/96 (ďalej len „nájomná zmluva“), keďže sťažovateľ jej originálom alebo overenou kópiou nedisponuje. Ak by sa tak udialo, tak žalovaný by bol povinný predložiť nájomnú zmluvu, na ktorej nie je uvedený dátum jej podpisu.

Ďalej krajský súd ani okresný súd nerešpektovali odôvodnenie právoplatného a vykonateľného rozsudku okresného súdu č. k. 11 C 1285/2000-112 z 10. októbra 2002, ktorým po vykonanom dokazovaní bolo zistené, že platne bola uzatvorená nájomná zmluva až po 4. februári 1997, a nie 21. decembra 1996. Krajský súd ani okresný súd sa vôbec nevysporiadali ani s tvrdením žalovaného (Železnice Slovenskej republiky, pozn.) uvedeného v zápisnici z hlavného pojednávania, ktoré sa konalo 19. septembra 2012 vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14 C 123/2010. Žalovaný totiž tvrdil, že k akceptácii nájomnej zmluvy došlo vo februári 1997, z čoho vyplýva, že nájomná zmluva nemohla byť podpísaná 21. decembra 1996, ale až po 4. februári 1997.

Ak teda žalovaný oznámil sťažovateľovi prípisom z 20. novembra 2002 výpoveď týkajúcu sa nájomnej zmluvy s dátumom uzatvorenia 21. december 1996, tak táto výpoveď je právne irelevantná, keďže nájomná zmluva s dátumom uzatvorenia 21. december 1996 ku dňu výpovede nebola platná. Z toho vyplýva, že k skončeniu nájmu nedošlo 31. marca 2003, ale až 31. decembra 2016 po uplynutí dojednanej dvadsaťročnej doby nájmu. Keďže

nájomná zmluva bola platná až do 31. decembra 2016, sťažovateľ si preto uplatnil ušlý zisk vrátane jeho príslušenstva.

Všetky právoplatné a vykonateľné rozsudky súdov všetkých stupňov vydané po právoplatnosti rozsudku okresného súdu č. k. 11 C 1285/2000-112 z 10. októbra 2002 sú v rozpore s čl. 1 ústavy, keďže podľa názoru sťažovateľa spochybnili jeho právnu istotu.

3. V tejto súvislosti sťažovateľ v závere ústavnej sťažnosti poukázal na to, že bolo podané dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu.

4. Sťažovateľ v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho označených práv postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu, zruší napadnutý rozsudok krajského súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie. Okrem toho sa domáha aj priznania náhrady trov konania v sume 254,88 €.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

7. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

8. Sťažovateľ podal proti namietanému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom bude rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako všeobecný súd. Ak sa za tejto situácie sťažovateľ domáhal svojho práva na všeobecnom súde a zároveň na ústavnom súde, musela byť jeho sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude najprv rozhodovať všeobecný súd. Sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací a ústavný súd. V podmienkach právneho štátu, ktorý rešpektuje princíp právnej istoty, však takýto stav nie je ústavne aprobovateľný, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na to, že právomoc dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu za predčasné.

9. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09), že v prípade podania samostatnej žaloby na všeobecnom súde [prípadne podania opravného prostriedku (odvolania či dovolania) v konaní pred všeobecným súdom] a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí všeobecného súdu. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcim súvisiacim rozhodnutiam (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04, body 47 a 48) napadnutým opravným prostriedkom (riadnym alebo mimoriadnym).

10. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľa meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne ako napr. vo veci sp. zn. I. ÚS 512/2017).

11. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2018